

Õiguskantsleri Kantselei

Teie 22.08.2025 nr

Meie 10.04.2026 nr 7-4/251829/2603099

Aja broneerimise nõue elamisloataotluse esitamiseks

Austatud []

Pöördusite õiguskantsleri poole murega, et elamisloataotluse esitamise aja broneerimiseks tuleb väga pikalt oodata. Alates eelmise aasta teisest poolest tekkis olukord, kus Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) broneerimissüsteemis ei olnud elamisloataotluse esitamiseks ühtki vaba vastuvõtuaega kolme kuu jooksul. Selgitasite, et selle tõttu on ettevõtjatel keeruline välismaalasi Eestisse tööle kutsuda ning raskusi võib tekkida ka peredel. Riigiinfotelefonilt vastati Teile, et teenindusbüroodes ei võeta elamisloataotlusi vastu elavas järjekorras, selleks tuleb tingimata broneerimissüsteemi kaudu aeg kinni panna.

Õiguskantsler on asunud seisukohale, et elamisloataotluse esitamiseks vastuvõtuaaja broneerimise nõue on vastuolus seaduse ja hea halduse tavaga (vt õiguskantsleri [soovitus](#) PPA-le, 05.12.2017, nr 7-4/171566/1705571). Õiguskantsleri hinnangul peab inimestel olema võimalik soovi korral esitada elamisloataotlust elavas järjekorras. Taotluse esitamiseks aja broneerimine saab olla vaid vabatahtlik valik, mis võimaldab inimestel mugavamalt oma asju ajada ja vältida teenindussaalide pikka ootamist.

Mõistagi on õigusvastane ja vastuolus hea halduse põhimõttega ka see, kui vastuvõtuaega ei ole võimalik broneerida mõistliku aja jooksul. Ilmselt on kolmekuuline ooteaeg ebamõistlikult pikk. Sellega takistab PPA inimeste juurdepääsu menetlusele. Sama aja jooksul peaks PPA tegema elamisloataotluse kohta juba sisulise otsuse (vt siseministri [määruse](#) § 26 lg 1, § 44 lg 1). PPA tegevus on vastuolus [põhiseaduse](#) §-dega 3 ja 14.

PPA on varem vastanud õiguskantslerile, et kui inimese taotlus on kiireloomuline, lubatakse see esitada ka elavas järjekorras.

PPA selgitas lisaks, et kui inimene soovib elamisloa või selle pikendamise taotluse esitamiseks PPA teenindusbüroos aega broneerida, kuid ei leia sobivat aega, saab ta suunata PPA migratsiooninõustajate poole, kes leiavad taotlejale sobivama lahenduse. PPA väitel on selle võimaluse kohta antud vajalikud juhised ka riigiinfotelefoni töötajatele ning PPA teenindusbüroodele. Riigiinfotelefoni töötajad annavad välismaalastele vaid üldist informatsiooni ning kõik sisulisemad pöördumised (nt broneerimissüsteemi kohta) tuleb suunata PPA migratsiooninõustajatele.

Niisiis nähtub PPA selgitusest, et riigiinfotelefonilt peaks saama teavet selle kohta, et vajadusel võib inimene esitada taotluse ka ilma vastuvõtuaega broneerimata. Kahju, et Teile seda teavet ei antud. PPA peab tagama, et riigiinfotelefonilt antaks inimestele õiget teavet ja inimestel oleks vajaduse korral võimalik suhelda otse PPA vastutavate ametnikega.

Õiguskantsleri poole on sama murega pöördunud mitmeid inimesi. Mõnel juhul on inimesed saatnud taotluse ära e-posti teel.

Viimasel ajal on olukord siiski mõnevõrra paranenud, nii et broneerimissüsteemis on võimalik leida vabu aegu elamisloataotluse esitamiseks kiiremini (sõltuvalt teenindusbüroost ühe kuni kahe kuu jooksul). Elamisloataotlust peab olema võimalik esitada kiiresti kõigis Eesti piirkondades, et inimesed ei peaks otsima, millises teenindusbüroos on vabu aegu.

Siseministeriumi kohustus on anda selgitusi oma valitsemisala asutuste tegevuse kohta ning kontrollida, et PPA tegevus oleks kooskõlas seadustega. Vajadusel tuleb muuta elamisloataotluste esitamise korda, et taotlusi saaks esitada viivituseeta. Näiteks tuleks hinnata, kas on põhjendatud nõuda, et inimene läheks taotluse esitamiseks tingimata teenindusbüroosse, kui tema sõrmejäljekujutised on aegunud või neid pole veel antud, või on võimalik neid toiminguid teha eraldiseisvalt. Samuti tuleb tagada, et ametiasutused selgitaksid inimestele, mil viisil on võimalik veel taotlust esitada. Seetõttu saadame selle vastuse teadmiseks ka Siseministeriumile ja PPA-le.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Marju Agarmaa
õiguskorra kaitse osakonna juhataja
õiguskantsleri volitusel

Sama (ilma isikuandmeteta): Siseministerium, Politsei- ja Piirivalveamet

Kristiina Albi 693 8404
Kristiina.Albi@oiguskantsler.ee